

اردوی جهادی گامی بلند برای ایجاد توسعه پایدار؛

دانشجویان جهادی در مسیر انجام وظایف دولت / توانمندی اقتصادی برنامه اصلی گروه‌های جهادی در مناطق محروم

دانشجویان جهادگر با ایجاد پیشرفت، توسعه و اشتغال‌زایی در مناطق محروم کشور ضمن جلوگیری از مهاجرت به شهرها، باعث استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود در کشور می‌شوند.

به گزارش خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، ایران با وسعت بیش از یک و نیم میلیون کیلومتر مربع هفدهمین کشور گسترده جهان است، این گستره جغرافیایی باعث شده زیست بوم و تنوع زیستی در مناطق مختلف کشور ایجاد شود و تنوع آب و هوایی ظرفیت‌های بسیاری را در اختیار مردم استان‌های مختلف قرار دهد.

اما متأسفانه با وجود تنوع زیستی و ظرفیت‌های موجود به دلیل عدم استفاده مناسب از ظرفیت‌ها شاهد وجود مناطق محروم در کشور هستیم که نشان دهنده ضعف در شناسایی نعمت‌های خدادادی و به‌کارگیری آنها در کشور است.

با در نظر گرفتن چالش‌ها، مشکلات سیاسی و بین‌المللی که کشور با آن دست به‌گریبان است، برای استفاده از ظرفیت‌های موجود و رفع محرومیت نباید کاملاً به دولت وابسته بود هر چند که ایجاد و رونق کسب و کار و توسعه جزو وظایف دولت است اما اینکه مردم هیچ‌گونه اقدامی برای توسعه و بهبود وضعیت معیشت خود انجام ندهند، منطقی و مورد پسند نیست.

نباید از قلم بیفتد که در سایر کشورهای جهان نیز گروه‌های مختلف مدنی و انجمن‌ها به همراه مردم برای افزایش کیفیت معیشت و مسائل اقتصادی به دولت کمک یا به صورت خودجوش فعالیت می‌کنند.

اردوهای جهادی دانشجویی در ابتدا با هدف فعالیت‌های عمرانی شکل گرفت و با گذشت سال‌ها مباحث فرهنگی و آموزشی نیز به حوزه فعالیت‌های جهادی اضافه شد؛ اما با توجه به نیاز کشور و وجود مشکلات اقتصادی در جامعه، فعالیت جهادی در حوزه اقتصادی جایگاه پررنگ‌تری پیدا کرد. توسعه پایدار و اشتغال‌زایی از اهداف بلند مدت گروه‌های جهادی در حوزه اقتصادی محسوب می‌شود و چند سالی است که دانشجویان برای رسیدن و تحقق این اهداف تلاش می‌کنند.

ایجاد اشتغال در مناطق محروم و روستایی کلید توسعه پایدار و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و درون‌زا است و فعالان عرصه جهادی باید برای ایجاد توسعه و رفع محرومیت به جای دادن ماهی به مردم، ماهی‌گیری را به آنها آموزش دهند. ناگفته نماند که طرح‌های اشتغال‌زا باید با دقت و کارشناسی و همراه با تضمین اجرایی و پاسخگویی تهیه و تنظیم شود.

کاهش مهاجرت به شهرها در گرو توسعه پایدار

توانمندسازی اهالی روستاهای مناطق محروم و کم‌توان که غالباً به عنوان مناطق هدف اردوهای جهادی مدنظر قرار داده می‌شود از دو جهت دارای اهمیت است. نخست اینکه افراد تا به خودباوری نرسند و به توانایی خود اعتماد نکنند به دنبال پیشرفت نخواهند رفت و در نتیجه مقوله مهاجرت به شهرها جدی‌تر از گذشته مطرح می‌شود. براساس آمار منتشر شده در سال ۹۷، ۱۲۲ هزار و ۸۴۱ نفر از روستا به شهر مهاجرت کرده‌اند بیشترین علت مهاجرت جمعیت نیز جست‌وجوی کار عنوان شده است. در نتیجه با آبادانی و ایجاد اشتغال در مناطق محروم و روستاها می‌توان مهاجرت را به حداقل یا صفر رساند و از سوی دیگر باعث مهاجرت معکوس برخی از شهرنشینان به روستا شد.

مسئله دوم اینکه با آموزش و راهنمایی می‌توان روستاییان را نسبت به علم روز دنیا آشنا کرد، تا کارهای جاری خود نظیر دامپروری و کشاورزی که معمولاً در قالب آموزه‌های سنتی انجام می‌دهند را با آموزش جهادگران و مسئولان به صورت علمی‌تر انجام دهند تا بازدهی بیشتری ایجاد شود.

شناسایی ظرفیت‌ها برای برگزاری اردوی جهادی

توانمندسازی و پیشرفت اقتصادی در مناطق محروم از زیر شاخه‌های توسعه پایدار است که برای محقق شدن این مسئله، در گام نخست باید پتانسل‌های موجود در مناطق شناسایی شود و در فاز بعدی با توجه به ظرفیت‌ها، از طریق آموزش، توانایی بالقوه افراد را به فعلیت رساند. همچنین با تشخیص درست و به‌هنگام، ظرفیت‌های مناطق محروم به برنامه‌ریزی درست برای ایجاد اشتغال و کسب و کارهای کوچک یا خانگی کمک می‌شود.

مجتبی هاشمی‌نکو مسئول اردوهای جهادی دانشگاه علامه طباطبایی درباره برنامه‌ریزی برای ایجاد اشتغال‌زایی و کارآفرینی در مناطق محروم ابراز کرد که قبل از سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای اینکه چه تمهیداتی برای رفع بیکاری در مناطق انجام شود، تیمی از دانشجویان که سال‌ها در عرصه جهادی فعالیت کرده‌اند برای شناسایی ظرفیت‌ها و پتانسیل‌ها به منطقه مورد نظر اعزام می‌شوند.

وی در گفت‌وگو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز شناخت دقیق از ظرفیت‌های مناطق هدف را عامل مهمی برای رفع محرومیت‌زدایی و اشتغال‌زایی مطرح کرد و این را حاصل تحقیقات و پژوهش‌های میدانی تیم شناسایی مناطق محروم دانست.

به گفته هاشمی‌نکو تیم دانشجویی که کار شناسایی ظرفیت مناطق هدف را انجام می‌دهد برای عملکرد مناسب، از مسئولان استانی، مردم بومی، کارشناسان و استادان کمک می‌گیرند.

از سوی دیگر با اینکه تیم شناسایی دانشجویان جهادگر مناطق محروم نهایت سعی، تلاش و دقت خود را به کار می‌گیرند؛ اما گاهی ممکن است به دلیل نبود شناخت کامل یا ناآگاهی نسبت به ظرفیت‌های بومی مناطق، نتوانند از این ظرفیت‌ها نهایت استفاده را ببرند که به نظر می‌رسد این مسئله باید توسط برگزار کنندگان اردوهای جهادی کارشناسی شود.

انتخاب مناطق محروم براساس نقشه محرومیت

انتخاب مناطق کم‌برخوردار استان‌های محروم که عمدتاً مرزی هستند برای خدمت‌رسانی دانشجویان جهادگر با عنوان مناطق هدف دارای چند مسئله مهم است. اول اینکه بسیج، سپاه یا گروه جهادی دیگر هم‌زمان در این مناطق مشغول فعالیت نباشند و دوم اینکه برای انتخاب منطقه باید توانمندی‌های اعضای گروه جهادی، تخصص‌ها و تناسب فعالیت جهادی با نوع رشته تحصیلی آنها نیز لحاظ شود.

رضا اسدی مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات معتقد است که برای انتخاب مناطق محروم باید به درجه محرومیت منطقه هدف، دور بودن این روستاها از مناطق شهر و به تبع آن نبود امکانات شهری، نبود زیرساخت‌های لازم در این روستاها و همچنین نبود گروه‌های دیگر جهادی توجه داشت.

وی در گفت‌وگو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز بر ضرورت فعالیت گروه‌های جهادی به مدت ۴ تا ۶ سال به صورت ثابت در یک منطقه، تاکید و این امر را عامل مهمی برای محرومیت زدایی و رسیدن به توسعه پایدار آن منطقه دانست.

اسدی درباره مناطقی که در درجه ۹ محرومیت قرار دارند، عنوان کرد که دانشجویان در این مناطق به دلیل نبود هیچ‌گونه زیر ساخت، نمی‌توانند اثرگذاری لازم را داشته باشند و با کمک سپاه باید در این مناطق قرارگاه ایجاد کرد تا برخی زیرساخت‌های حداقلی برای فعالیت‌های جهادی ایجاد شود.

اعطای وام به روستاییان برای اشتغال‌زایی

طبق بررسی‌های مرکز آمار ایران نرخ بیکاری در سال ۹۷ با رشد ۰.۷ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته به ۱۲.۲ درصد رسیده است. بررسی‌های گوناگون نشان می‌دهد که بیشترین نرخ بیکاری متعلق به استان‌های مرزی و محروم کشور است.

گروه‌های جهادی در چندسال گذشته با توجه به افزایش نرخ بیکاری، برای رفع این مشکل به توانمندسازی مردم مناطق محروم، ایجاد اشتغال و کارگاه‌های زود بازده اقدام کرده‌اند.

امیرسالار الیاسی مسئول گروه جهادی شهدای مظفر دانشگاه آزاد اسلامی واحد قیام‌دشت از اهمیت ایجاد اشتغال در مناطق محروم برای ایجاد توسعه گفت و عنوان کرد در این راستا وام‌هایی که بسیج سازندگی و سپاه به مناطق روستایی اختصاص می‌دهند را به افراد معرفی کرده و برای استفاده صحیح این وام در مسیر خوداشتغالی و کارآفرینی مشاوره و راهنمایی به افراد ارائه خواهد شد.

همچنین خسرو بابایی مسئول اردوهای جهادی دانشگاه تهران با تاکید بر پیشبرد مدل‌های اشتغال در مناطق محروم توسط اردوهای جهادی، ابراز کرد که در استان خراسان جنوبی در سال‌های گذشته برای ایجاد اشتغال کارگاه‌های قالبی‌بری برپا شد؛ اما با توجه به ظرفیت‌های استان خراسان شمالی مدل‌های مختلفی برای اشتغال‌زایی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت، بیشتر سعی شد تا همان کاری که روستاییان انجام می‌دادند را با علم تلفیق کرد تا بازدهی بیشتری داشته باشد و همچنین بازار فروش و بازار هدف در شهر برای فروش محصولات روستاییان فراهم شود.

وی همچنین بر آموزش کشاورزان برای کشت داروهای گیاهی نیز تاکید کرد.

ایجاد چرخه تولید تا ارسال به بازار هدف در مناطق محروم

توانمندسازی یکی از اجزای اصلی رسیدن به توسعه پایدار و به معنای بهبود عملکرد و بهینه‌سازی یک یا چند فعالیت است که در نتیجه به پرورش یک تخصص منجر می‌شود. چند سالی است که توانمندسازی مردم مناطق و روستاهای محروم و کم‌برخوردار در برنامه‌های توسعه کشور قرار گرفته است.

سجاد صدیقی مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه فرهنگیان درباره ایده توانمندسازی مردم روستاهای مناطق محروم بیان کرد که دانشجویان دانشگاه فرهنگیان به دنبال اتصال محصولات روستاییان با بازار برای تکمیل حلقه اشتغال‌زایی هستند.

وی بر گسترش چرخه تولید تا فروش محصولات اقتصادی خانواده‌ها تأکید داشت و استان البرز را به عنوان نمونه موفق اجرای این طرح معرفی کرد.

صدیقی افزود: توانمندسازی بافت مردم مناطق مدنظر در کارهای خاص در دستور کار قرار گرفت که با اتصال به بازار هدف و مخاطبان خاص و حذف واسطه‌ها حلقه اشتغال‌زایی کامل شد و استان البرز به عنوان الگویی موفق برای جهادگران قابل استفاده است.

مردم مناطق محروم می‌توانند با کمک جهادگران ضمن ایجاد رونق، گسترش و به‌روز کردن فعالیت‌های خود، بسیاری از معضلات فرهنگی و اجتماعی که ریشه در فقر دارند را به حداقل برسانند.

همچنین به دلیل اینکه وضعیت روستاها و مناطق محروم مطلوب نیست، مردم این مناطق باید خودشان را در سرنوشت‌شان دخیل کنند؛ اما چون در گام نخست افراد ساکن در مناطق محروم نمی‌توانند برای پیشرفت و توسعه منطقه خود تصمیم بگیرند، لازم است جهادگران با آموزش دانش، مسیر توسعه، آبادانی و اشتغال را به مردم مناطق محروم نشان دهند.

انتهای پیام/